

Midte, udtalte sig i 1876 saaledes: „Fra de ældste Tider har man ganstke naturlig i alle Lande hos alle Folk stræbt at knytte Maalet til anstuelige Genstande, som let kunde bindes til Forestillingen; man har taget det fra det menneskelige Legeme. Stridtet, Foden, Haanden, Tommen; dem har man med mere eller mindre Vilkaarlighed gjort til Maalet for paa den Maade med Lethed at knytte Maalet til Forestillingen“. Det ærede Medlem udtalte sig meget bestemt mod Metersmaalet, formentlig fordi dette Maalet ikke havde de Egenstaber, han her fremhævede som de historiske, som man hos alle Folk i alle Lande havde lagt til Grund. Derimod behøver jeg maaske ikke at erindre om, at det ærede Medlem af Landstinget, som desværre ikke længere er Medlem af Tinget, og som var Ordfører for Loven i 1888, nemlig Oberstløjtnant Blom, ganstke vist erkendte, at Terminologien i det metriske System er i og for sig et slet System, ogsaa set fra den sproglige Side, efter den sproglige Oprindelse, men han udtalte, at det ikke kunde nytte noget at stritte mod, og han ansaa det endog saa for givet, at det at indføre danske Benævnelser maatte betragtes som et Barbari. Jeg skal senere komme nærmere til denne Udtalelse. Efter hvad der saaledes foreligger, kan jeg ikke anse denne Sag som endelig afgjort af det høje Ting, og det maa være en Undskyldning for, at jeg gør et alvordigt Forsøg paa, inden Sagen gaar videre, om muligt at redde danske Benævnelser for dette System. Jeg tror nok, at der i det høje Ting er en vis Følelse af, som Oberstløjtnant Blom sagde i 1888, at det nytter ikke at stritte imod. Det vilde være en altsfor stor Kraftanstrengelse her at søge at faa danske Benævnelser; de græske, latinske og franske ere os for overmægtige, men man kan ikke være ubekendt med, at der lever en Opinion i den Retning visse Steder, og af der ogsaa andre Steder lever en bestemt Opinion mod hele det metriske System, for en stor Del baseret paa, at man faar disse kaudervælske Benævnelser ind i Sproget. I alt Fald denne Utilbøjelighed til at gaa ind paa Systemet, som er til Stede mange Steder, ogsaa i dette Ting, finder en mægtigt Støtte netop i den Omstændighed, at vi skulle have et saadant System af fremmede Ord ind i Sproget, og kan man komme uden om denne Opinion, høje den blot ved den bestedne Ting at sætte danske Benævnelser i Stedet for de fremmede, ser jeg ikke, hvorfor man ikke skulde gøre det. Jeg tror overhovedet, at ærede Medlemmer her i Tinget have en Følelse af, at det, at man her vil gaa hen og paalvinge

navnlig den danske Menigmand en saadan Rætte fortvivlede fremmede Ord, som der her er Tale om, er en meget betænkkelig Sag. Jeg skal straks forklare mig nærmere. De Herrens ville huske, at man virkelig vil paatvinge Menigmand et saadant System af Ord, som jo aldrig vilde blive tungere for noget dansk Mand, og jeg paastaar, at det, som man her vil gøre, er eksempelvis. Man skal ikke i hele vor Udvikling, hverken i dette eller tidligere Aarhundreder, finde noget Eksempel paa, at man saaledes med BOLD og Magt, om jeg saa maa sige, indtvinger saa mange fremmede Ord i Sproget. Vi kunne tværtimod fra vor egen Levetid vise et Eksempel paa, at man, om ikke paa Lovgivningsomraadet saa paa andre Omraader, er gaaet den modsatte Vej, at jage en hel Del fremmede Systemudtryk, som man hidtil havde anset for uundværlige, ud af Sproget og ud af Skolerne. Der skal henvise til de grammatikalste Benævnelser. I min Barndom, da jeg gik i den lærde Skole, kendte jeg ikke andet end Præsens, Imperfectum, Perfectum, Plusquamperfectum, Futurum simple, Futurum exactum, Indicativ, Coniunctiv, Participium og Infinitiv. Det var den latinske Grammatik's System, og derfra gik det over i alle andre Sprogs Grammatikker: Fransk, Tysk, Engelsk og Dansk. Det var de europæiske Benævnelser, de skulde gaa og gælde, og hvis nogen den Gang havde sagt: skulde vi ikke se at faa danske Benævnelser, i alt Fald ved Siden af, til Lettelse for Menigmanden og Smaaamanden, som aldeles ikke kan Latin, vilde man have sagt: Det nytter ikke at stritte imod, thi de Benævnelser ere for overmægtige. Men hvorledes er det gaaet i den forløbne Tid? Det er gaaet saaledes, at der ikke er en Skole her i Landet, jeg tror end ikke en Latinskole, hvor man ikke nu bruger de danske Benævnelser: Nutid, Datid, Fremtid, og hvad det alt hedder. Det falder meget godt, og Ordene selv angive den Betydning, de have. Dertil ere vi komne, det har kostet Kraftanstrengelse, ganstke vist, men det er sket. De, der have gaaet i den latinske Skole, have lært og kunne bægge Systemer. De vide, hvad der forstaaes ved Præsens og Nutid, ved Imperfectum og Datid, men vore Piger og Dreng, der ikke have gaaet i den latinske Skole, kunne formodentlig kun de danske Benævnelser og befinde sig vel derved.

Maa jeg tillige minde om, at da vi fik vor frie Forfatning, og vi skulde ordne vore Rigsdagsforhold, var der en hæderlig og veltlykt Bestræbelse hos vore Forgængere, vore Fædre, for saa vidt muligt at holde vort Rigsdagsliv frit for alle de fremmede Benævnelser, der havde faaet Kurs i det